

Коммунистической уонна рабочай партиялар аан дойдутаабы сүбэ мунньахтарыгар

Москвада коммунистической уонна рабочай партиялар аан дойдутаабы Сүбэ мунньахтара үлэтин салдаан ыттар.

Бас ыйын 10 күнүгэр сарсыардаагы мунньахха «Вьетнамга ту-тулуга суох буолууну, көгүлү уонна айыны» диир докумуон тек-тин Сүбэ мунньах кыттыылаах-тара биэр санаанан ылыннылар. Ол докумуонга Вьетнам норуотун аг-рессияны утары геройдуу охсуу-та социализм уонна импери-

ализм, прогресс уонна реакция куустарын икки ардыларыгар аан дойду үрдүнэн барар охсуула-рын быстыспат сорого буолар диир баалаттар. Сүбэ мунньах өт ыйын 20 күнүн, Женеватаагы собула-һыга илэи баттааһын сыла туо-лар күнүн, Вьетнамга ытта биэр санааланы. АХШ агрессиятын ууратар илэи охсууу Күнэ апа-рорго ыттарар.

ССТА.

Аан дойду болжомтото Москвада туһуланна

Москвада бара турар коммуни-стической уонна рабочай парти-лар аан дойдутаабы Сүбэ мунньах-тары үлэтин бары дойду общест-венноһа добуһуука итэриэһи-тээн көтөөн көрөр. Кини үлэ-тэ уонна араахтар атылара—мари-налыһа таһынаагы бөчөөт болжом-тотун кинигэр. Прогрессивнай ба-тэат ССКП КК Генеральнай секре-тара таһаарыс Л. И. Брежнев Сүбэ мунньахха этиитин салгыы ыттар. Л. И. Брежнев аан дойду-га коммунистической уонна рабо-чай хамсааһын уонна атын анти-империалистической куустар-биллэти турутарын анализтааһы-на, диир суруйар Болгария ха-һыата «Вечерни новини», бэрээ-тэти коммунистической уонна ра-бочай партияларга улахан көмө-ү оҥороро сарбаҕа суох. Чили ха-һыата «Сигло» ССКП КК Гене-

ральнай секретара Л. И. Брежнев этиитин ис хоһоонун толору ыры-тар, коммунистической партиялар-представительтарын дыһалабыт сыйыаннаһылаара хайаан да на-датын уонна сүткэн суолталаарын туһунан кини этиитин тоһоолоон ыйар. Хайыат, итиги тэҥини, ССКП делегациятын баһылыга ба-гы антиимпериалистической куу-стар советтаһыларын бөрөгөтөр туһунан этиитин чорботон бөлө-тиир. Сүбэ мунньах биллэти көм-самай сүрүн проблемаларын дууһалаһар диир суруйар «Чехо-словацкая праша» хайыат «Ма-дыар немцет» диир Венгрия ха-һыата Сүбэ мунньахха санааны үтүө суубастаахтык уонна тоһо-ру билсирин аан дойду коммуни-стической уонна рабочай хамсааһы-нын байытар, диир ыйар.

ССТА.

Собуруу Вьетнамга биризмэннэй революционнай правительствоны тэрийи

Ханой. ССТА. АНО - агентство биллэрэринэн, бас ыйын 6-8 кү-нүгэр Собуруу Вьетнам босхо-ломмут зонатыгар норуот предст-авительтарын конгресса буолан аас-та. Кини бары политическай пар-тиялар, маассабай тарылтатар, тагараны итэҕэйэр общиналар уонна Собуруу Вьетнам нацио-налыһостарын биһирэбиллэрин уонна өйбүлэлэрин маала.

Собуруу Вьетнам нэһилиэннэ-тин араас аранатын дириг кы-һалбаларын этэн тура, конгресс делегаттара бэйэлэрин этиилэри-гэр Национальнай Союз блогун өсө көтөтөр уонна бөрөгөтөр, сөбүлөннүлээх куустар уонна Со-буруу Вьетнам нэһилиэннэтин американык агрессияны утары охсуууларын өйүүр, баһылыр

национальнай босхолонууну уон-на бүтэһиктээх кыайылыны сити-һэр илэи биризмэннэй револю-ционнай правительствоны тэри-йэр наадатын туһунан тоһоолоон баалаттар.

Делегаттар Собуруу Вьетнам Республикатын тэрийэр, Собуруу Вьетнам Республикатын биризмэн-нэй революционнай правительст-во тын олохтуур уонна правительст-во илэи консультивнай советы тэрийэр туһунан конгресс сүрүн резолюциятын биэр санаанан ылыннылар.

Конгресс биризмэннэй револю-ционнай правительство уонна ки-ил консультивнай Советын чи-лиэннэрин испиннээн биэр са-наанан бигэртэтэ.

ЧЕХОСЛОВАКИЯ. «Шмель» диир тыа хаһаайыстыбатыгар үлэ-тиргэ аналлаах кыра самолет. Кини биэр күн 300-400 гектар сиргэ уобуруууну ыйар. Быыл маанык самолеттар 51 тыһыын-ча гектар сиргэ уобуруууну ыйахтара.

СНИМОККА: Конце оройуонугар Броден госхозка «Шмель» уобуруууну тизэр.

ЧТК—ССТА телефотоһара.

БАРЫ ДӨЙДУЛАР ПРОЛЕТАРИЯДАРА, ХОЛБОНУН!

САНА ОЛОХ

ССКП ЧУРАПЧЫ ОРОЙУОННААБЫ КОМИТЕТЫН УОННА ҮЛЭНИТТЭР
ДЕПУТАТТАРЫН ОРОЙУОННААБЫ СОВЕТЫН ОРГАНА

Орган Чурапчинского районного комитета КПСС и районного
Совета депутатов трудящихся Якутской АССР

№70 (3715)

1969 сыл. Бас ыйын 14 күнэ
СУБУОТА

Тахсара 38-с сыла
Сыаната 2 харчы

ПЯТИЛЕТКАНЫ—БОЛДЬОБУН ИННИНЭ!

Эти окорууну улаатыннарыыга уонна сүөһү ахсаанын элбэтиигэ Алексеевской
оройуон П. Алексеев аатынан совхоз ыгырытыт биһиги оройуонмут
хаһаайыстыбалара биһирүүлэр уонна өйүүлэр

Субуруускай аатынан совхоз Сыланнаабы отделениетын
рабочайдарын уонна инженернэй-техническэй үлэһиттэрин
оройуон колхозтарын колхозтаахтарыгар, совхоз
рабочайдарыгар уонна инженернэй-техническэй
үлэһиттэригэр ЫҢЫРЫЫЛАРА

Улуу сирдипит уонна учууталыт В. И. Ленин төрөөбүтэ 100 сыла туолар үөрүүлээх өбөлгөһү күндү бэлэттээх тийэр туһу-гар советскай дьон сүткэннэи өрө көтөрүлөн айымньылаахтык үлэһиттэр. Бу көрө-балык дата аатынан үрдэтиллибит социалисти-ческой өбөһэтэлиһи ылыналар, сагаттан сана кыһымыларм ситиһэллэр.

Сүөһү итиятиһи дьарыктанар дьомто этиилэ дьырабытын быһаарар суолбутунан общественнай сүөһүгэ дэлэҕи уонна сүмэ-һиннээх оту бэлэмнээһин буолар. Ким бу сөрүгү добуһунаахтык быһаарыт сүөһү ахсаан оттуһун үүнүүтүн, кинигэ ылылар бө-рөдүкүсүт өсө үрдэһиннэи хаачыйыа, кыһалтата суох сыл тахсар, ол аата дохуот үрдүүр уонна дьон-сэргэ олоҕо салгыы түп-сар ахылаатын түһэрнэ.

Үлэ Ленинскэй вахтата киниги хардымылар. Сүөһүтү үтэ-тиһээх, эти элбэтиһээх. Итиһи ыгырыны таһаарыт малым оройуонмут Петр Алексеев аатынан совхозун коллективнай баһы-лын биһиги истигит өйүүбүт. Ити ыгырынына сибээстээн бөһө-битигэр туруорууну сүрүктэригэр олоххо киллэрэргэ, быһылгы оттооһунга, манан өбөһэтэлиһи ылынабыт.

1. Барыта 45255 центнер оту бэлэмнээн, былэһинитин 105 бы-рыһыан толоруохпут. Ити оттон 90 бырыһыан атырдаах ыйын 20 күнүгэр диир бэлэмнэхпит уонна оттоммут от 85 бырыһыана бастык сортаах буоларын ситиһиэхпит.

2. Отделение үрдүнэн биридирэр 11-дии чилиэннээх инки то-лору механизацияланмыт звенолары, ону тэнэ 8 нөлө-илин оттуур звеноларын тэрийиэхпит. Оттооһунга 130 үлэһити туруоруохпут, биридир отчунна 35-тии тонна оту бэлэмнэхпит.

3. Үлэ бастык ньымаларын туттуохпут. Оту субууттан тутта из-биһэр 8 нөлө волокушатын үлэһитиэхпит. Охсордорго анаан 10 эдэр рабочайдары машинист идэтигэр үөртэтиэхпит уонна 8 сонорһу айааһыахпыт. Кэбиһилээх оттору үс мас уонна ингэри бүтэйдэри-ни нуруулуохпут. Ардахтаах күнүгэ оту тууһаан уонна аргы-лаан избиһини олохтуохпут.

4. Хас биридир отчут үлэ режимин уонна дысциплииндэтин хал-баһаабанна тутуһарын хаачыйыахпыт. Биридир отчуттар, звено-лар уонна биригээдэлэр инки ардыларыгар социалистическайды куоталаһыны кизгик тэтитиэхпит. Бары политическай уонна агитационнай-маассабай үлэлэри быһаччы хонуутаабы отууларга ытыахпыт, нөрдөрөн агитацияны түспарыахпыт.

Биһиги бу күнүгэ хөдүһаны ыраастааһыны бүтэрэн эрэбит. Оттон өккө үлэһит бары техниканы бас ыйын 19 күнүгэр диир өрөмүөннээн бүтэриэхпит. Звенолар састаантара, үлэһит техни-калара уонна кинилэр оттуур хөдүһаларын маршрута сүннүһүн сүүмэрдэһит уонна чуолбайдыһылар.

Пятилетка төрдүс сайыһыгар туруорууну ити сөрүһүтүн чэс-төөхтик толорорго биһэ араллэхпит уонна оһигани, оройуон кол-хозтаахтары, совхозтун рабочайдарын уонна инженернэй-техни-ческой үлэһиттэрин, быһылгы оттооһунга ылымныт кирбиһлэри дөбөйөр туһугар нөхтөөхтүн куоталаһыабын, үрдүн таһаарылаах-тын үлэһити дии ыгырабыт!

Управляющий Ф. Софронов, партбиро секретара И. Сле-цов, местном председателе М. Владимиров, набиһи Совет-тын исполкомун председателе А. Сивцев, комсомольскай тэ-ригэ секретара Е. Захарова, механик С. Макаров, бириг-дирдэр Н. Пудов, И. Говоров, П. Лебедев, С. Федоров, П. Сивцев, механизированнай авено звеноводтара Д. Дьяч-ковская, Н. Сивцев.

(Бу ыгыры отделеие рабочайдарын, инженернэй-техническэй үлэһиттэрин уолсай мунньахтарыгар биэр санаанан ылыһына).

ССКП райкомун бюроһугар

ССКП райкомун бюрота 1969 сыла общественнай сүөһүгэ дэ-лэҕи, өрөмүөннээх аһылыгы бэ-лэмнээһингэ Субуруускай ааты-нан совхоз Сыланнаабы отде-лиетын рабочайдара уонна ин-женернэй-техническэй үлэһиттэ-рэ таһаарыт ыгырыһаларын көрдө уонна биһирээт.

ССКП райкомун бюрота колхоз-тар бырабыллыһаһаларын, сов-хоз атын отделениеларын салаа-таларын, парткомнары, партий-най тарылталары, нэһиликтэр Советтарын сылтанар ыгыры-ларын кизгик дьүүлэһини ытаалларыгар уонна биридир отчуттарынан, звеноларынан, биригээдэлэринэн пятилетка төр-дүс сылы оттооһунугар үрдэти-либит өбөһэтэлиһи ылына-рыны тэрийэлэригэр, кинилэр инки ардыларыгар социалисти-ческойды куоталаһыны күүс-кэ олохтооһуну ситиһэлэригэр соруудаһаат.

ӨРӨМҮӨНҮГЭ ТУРДУЛАР

Бу ый 5 күнүгэр Калинин аа-тынан колхоз бырабыллыһаһата общественнай сүөһүгэ дөрөххөй аһылыгы бэлэмнээһин үлэтин тэ-рээһини дьүүлэстэ. Онно барыла-лаан көрүүнэн инки толору ме-ханизированнай, биэр механиз-рованнай аһаардаах, нөлө—4, илин 2 звенога тарыллара ба-лааннаһа. От үлэтигэр туттул-луохтаах техника сүрүннээн баар. Билиһи туругуһун келэ охсоро уонна мунньара тийбээ, ону Бэс-төөхтөн бу күнүгэ таһаарар былааннаахтар.

Колхоз механизатордара от хо-жуурутар туттулар техника өрө-хүүнүгэр биридирэр. Өрөмүөн үлэтигэр звеноводтар, мастарыс-кылаҕа үлэһит механизатордар уонна звеноларга сыһарыаһы-быт трактористтар кыттыһы ылаһалар. От хөмүүрүн бопуруу-ла сийлини биригээдэлэр совет-тарынан көрүлүө былааннаһар.

«СО» нөрд.

ЭМП ҮЛЭНИТТЭРИН ҮГҮС ТҮБҮНТЭЭХ ҮЛЭЛЭРЭ

Бэс ыйын 15 күнүгэр саамай гуманный идэлээхтөр представи-
теллэрин—врачтар, сестрэлэр, фельдшердэр, лаборантар быраа-
һынныктарын советский норуот бэлэтигэ. Советский Союз, аан
дойдуга бастакы, доруобуйа харыстабылын социалистический
придэлтэрэ дэлгэзэхтик олоххо кирибит дойдуга. Билэтин би-
һизэх 4,5 мөлүйүн эмп үлэнигэр баалар. Советский госу-
дарство сылын айым баһаан элбэх үбү доруобуйа харыстабылын
идаагыгар аныыр. 1969 сылга ити үн 8,5 миллиард солк. тэн-
күйсэ.

СНИМОККА: Архангельский уобалаас Красноборский оройу-
он Черепное селиннэ 2 №-дээх балыһатын кылабынай вра-
ча, РСФСР үтүөлээх праха А. Н. Марков биһигэ үлэлээчиллэрин
Л. Козобованы, В. Попову, В. Хохлову, А. Сидорова, Ю. Делганы кытта.

С. ГУБСКАЯ фотота.
ССТА фотохроника.

Эн манан халааттаах добротторун

Эн манан халааттаах доброто-
рун. Кинилэр эмтиллэрэ эрэ
буолбакка, истиг тыллара, эйбэс
сыһаннара кытта ыар ыарыгын
немнүгэр. Советский былаас
сылларыгар дьон олохун мате-
риальной уонна культурнай таһы-
ма үрдэтэ. Медицинский наука
сейдыбытын түмүгэр урукку
кыаллыбат да ыарыһалар кыаллар,
эмтэнэр буоллулар.

Биһиги дойдубутугар киһи дьон
улахан букванан суруллар. Совет-
ский киһи сиргэ урут суох дык-
тинн аһар, коммунизм общество-
тон тутар. Киһи доруобуйатын
иһин охсуһуу общественнай, го-
сударственный суолталаах. Киһи
доруобуйатын туһугар партия,
правительство үһүлүчүлөөх кы-
һамныларын уураллар. Эмп үлэ-
нигэрин халыг армията: врач-
тар, фельдшердэр, акушеркалар,
медсестралар, санитаркалар. Ки-
нилэр быйыл эмп үлэнигэрин
Күнүн В. И. Ленин төрөөбүтэ 100
сыла туолар юбилейин көрсө кэ-
рээ-бэлэ кэмгэ атаараллар.

Үлэнигэр олохторун таһыма
ылар хамнастарын кээмэйинэн
эрэ кээмэймэт. Манна норуот
айыгыт духоной бааһыттан туһа-
ныа, эминэн хааччылыа эмтэ
киирэ. Советский медицинский
наука ситиһинтин түмүгэр киһи
үлэтин орто үһүна 70 сылга тий-
дэ.

Саха сиригэр 1917 сылга уол-
сайа 270 куюкалаах 6 балыһа-
ба 14 врач үлэлээбитэ. Оттон би-
лигин соботох биһиги оройуон-
мутугар 16 врач, 151 орто үөрэх-
тээх эмчиттэр бааллар. Балыһа,
санаторий ахсаанын, аһал үөрэх-

тээх үлэнигэринэн хааччылыа
да өттүнэн оройуон олохтоохторо
эминэн көмөнү кэмгэр ылар
кыһаахтар. Үлэниг дьон туһа
дизн кыһамнылаахтык үлэнир
эмчиттэри хас балыһа, медпункт
эхсын көрсөбүн. Кинилэргэ эм-
тэммит үгүс дьон махтал сурук-
тара хайыкка тахсар, үлэнир
тэрлэлэригэр да кэлээчк. Он-
нук үтүөкэм эмчиттэртэн сорох-
торо бу бааллар: фельдшердэр
Мария Пинигина, Мария Макаро-
ва, акушеркалар Прасковья Про-
тодьянкова, Клавдия Слепцова,
медсестра Дария Гоголева, он-
тон да атыттар доруобуйа харыс-
табылын туйгунун бочуоттаах аа-
тын ылбытара. Уһун сылларга
эмчилэ суох үлэлээбит Федора
Скрябина, Полина Головина, Лена
Ермолаева, Ирина Коркина, Анна
Слепцова, Анна Захарова, Вален-
тина Семенова, Агафья Криво-
шапкина, Ульяна Борисова, Анна
Макарова, Мария Лобанова дьон-
но-сэргэ ытыктабылыннан туһа-
наллар.

Ити аата оройуонига эмтэһин
үлэти экилэ суох дьон буолбат.
Санитарнай-чэбдигирдэр үлэсэ,
кэм да баар сыстыганнаах ыары-
лары утары охсуһууга итэбэстэр
бааллар. Маныаха бүттүүн общес-
твенность, нэһилиэнньэ көмөтө
наада. Ыраас, чэбдик олох—до-
руобуйа махтантэ. Ону хас биһир-
дик киһи дьирэппик өйдөөн, тус
бэйэ уонна общественнай алуору
гигиенатын чуолкайдик тутуһуох
тустаах. Ол манан халааттаах до-
боторугар—эмп үлэнигэрингэр—
дьонун көмө буолуоба.

М. ЕРМОЛОВА.

ДОРУОБУЙА ХАРЫСТАБЫЛА— ГОСУДАРСТВЕННАЯ ДЬЫАЛА

Бэс ыйын 15 күнүгэр түөрт аһар иолуһун манан халааттаах
дьон эмп үлэнигэр Күнүн бэлэтигэр. Кинилэр кытта бу күнү
бүттүүн Советский норуот бырааһынныктыаба. Биһизэх хас биһир
диһитигэр доруобуйабыт иһин эмчиттэр улахан үтүөлээхтэр. Киһи
доруобуйатын иһин ныһанны биһизэх, киһи өссө төрүү илгиттэн
сабаланар.

Улуу Октябрь буолуон быдан иннинэ «Социал-демократический
партия программатын бырайыага уонна быһаарылыра» дьин үлэти-
гэр В. И. Ленин үлэнигэр 8 чаастаах үлэ күнүн олохтуур, кини-
лэр үлэсэ олохтохторун иһин фабриканыр эппиттииллэригэр кү-
һэйэр уонна үлэнигэр 3 эминэн көмөлөһөр туһунан сонуоно ылы-
нарга модьуйуулары туруорбута.

Дьоннор доруобуйаларын В. И. Ленин общественнай, государст-
веннай дьыаланан, «хаһына бааһынан-дуолунан» ааттаабыта. Дьэ
чуолаан, Ленин бу быһаарылыттан общество доруобуйатын, дьон
бэйэлэрин уонна чугас дьоннорун доруобуйаларыгар харыстабыл-
лаахтын сыһаннааһахтаахтарын туһунан эбэһинэстиир өйдөбүл
үөскээн тахсар.

В. И. Ленин тус бэйэтинэн норуот доруобуйатын харыстабылын
араас болпуруостарыгар сүүсчэнэ декреттэргэ уонна уураахтарга
илин баттаабыта. Советский Россия доруобуйа харыстабылыгар бас-
такы наркома Н. А. Семашко бэйэтин үлэтигэр бары улахан болпу-
руостарыгар Владимир Ильичтин сүбэлэһэрин уонна кинигэтин
мэлдьи сөптөөх сүбэни, наадалаах көмөнү, ыйымы ыларын туһу-
нан ахтара.

Үгүс ленинский докумуоннартан улуу сирдэит дойдуга доруобуйа
харыстабылыгар төһөлөөх болгомтотун, ныһаннытын уурбуга көс-
төр. 1919 сыл сэттиннэ 1 күнүгэр Доруобуйа харыстабылын нар-
комун сөлбүлээччи З. П. Соловьевка адырыстаммыт биһир суругар
В. И. Ленин Москвага. Питергэ өнтөн да атын куораттарга хас врач
үлэнигэр туһунан туһулаһыт. Ол нэмгэ дойдуга баара-суоба 23
эрэ тыһынча врач үлэнир.

В. И. Ленин кэрэстэрин төлөрөн, Советский государство эмчит
надрдары бэлэмнээһингэ элбэх үбү аныыр. Билигин дойдуга 600
тыһынчтан тахса араас идэлээх врачтар бааллар. Кинилэртэн
быдан үгүстэрэ чэхчэ үчүгэйдик үлэниллэр. Кинилэр үлэнигэр
дойду урдүктүн сыналлыр. 116 эмп үлэнигэрингэр Социалистичес-
кий Үлэ Геройун урдүк аата ингэриллибитэ. Эмчиттэр бэрт үгүс
көмөлөһөөччүлээхтэр. Кинилэргэ, аан бастатан, дойдуга саамай маас-
сабай тэрлэлэлэртэн биһирдэстэр—ССРС Кыһыл Кириэһин уонна
Кыһыл Полумесца Обществоларын Союһун активистары кириэһэллэр.
кирилэр 74 мөлүйүүннэр.

Бары советский дьоннор бүгүн амарах, үтүө саналаах добо-
торун—доруобуйа харыстабылын үлэнигэрин эбэрэллэллэр уонна
кирилэр үлэлэригэр өссө улахан ситиһиһилэри баһараллар.

А. ГРИГОРЬЕВА,
ССТА корр.

Истин сүрэхтэн этиллэр тыллар

Кытаанах оскулатын сэттик
кылааһыгар үөрэнэр оробут Но-
та Захарова нам ыйын сагатыгар
эмчизэ малдыбыта. Ону фельд-
шер Елизавета Собакина көрөн
мунурдаага малдыбытын бил-
битэ. Түргэниик оройуон балы-
һатыгар киллэрэргэ эппитэ. Ону
фельдшер Инна Чичирбунова, ак-
кушетка көрөн, Собакина туруор-
бут диагноһыгар сөпсөспөтөбө,
операциилар ыарыма суох, суол
куурдаһына биһирэ Чурапчыга
ылларсаахха диэбитэ.

Елизавета Собакина оробутун

бэйэте Чурапчыга киллэрэбитэ.
Оройуон балыһатыгар хирург
Н. М. Игнатьев фельдшер Собаки-
на туруорбут диагноһын биһир-
гэппитэ. Операция оһоруллубута.
Нотабыт үтүөрэн балыһаттан
таһыста.

Оробутун ыар ыарыһаттан бы-
һаабыт фельдшер Елизавета Со-
бакинара, эдэр хирург Н. М. Иг-
натьевка, оробутун үтүөрдөн хо-
лобура суох үтүөнү өһөрбүттэрин
иһин, махталбытын тирдэбит.

Николай уонна Анна
ЗАХАРОВТАР.

Нэһин хин күүһүтэй, ахтыба-
тый, киһи суоһар, кырдыга, кэ-
ри-куру олох буолар. Биһиги Су-
бургунай аатынан совхоз Ся-
лангаары отделеһиһыгар Улахан
күөл биригээдэтигэр олоробут.
Ийэбит Клара Пахомовна, ыара-
ханнык ороһонор буолан, улахан-
нык дыксыһыппит. Участковай
балыһа сабыдистэйэ З. С. Бан-
шева, акушерка К. Г. Слепцова
доруобуйата бөрүктэ суоһун эр-

дэттэн биллэнэр, оройуон балы-
һатыгар киллэрбиттэра. Оһо ки-
ни доруобуйатын туһугар врач
С. П. Кокорев, балыһа атын да
үлэнигэрэ түгүтэйдик эмтэбиттэ-
рин түмүгэр ийэбит этэһи оро-
һонор, дьэһиттэр таһыста. Киһи-
ни өрүһүдэр үтүөкэн дьонго, ах-
чыттарга, истигиһик махтаннаах,
кирилэргэ дьолу-соргууу баһара-
быт.

Трофимовтар кэргэттэрэ.

Мин быйыл саас улаханник
балдыһамын. Сылаһа участковой
балыһатыгар кирибитим. Оһоло-
рум тиэргэнигэ тахсан сайыһа
көрөн хаалтара. Балыһага хи-
рург Н. М. Игнатьев уонна гине-
колог-врач Кокорев С. П. опера-
ция өһөрбүттэра. Оһон аһом би-
һин тыһынаах өрүһүдүнүбүт.

Билигин доруобуйабыт турута
үчүгэй. Биһигини эмтэбит врач-
тарга уонна балыһа коллекти-
выгар махталбыт улахан. Иһин-
киһин дараһы иһиник кыһамны-
лаахтык үлэһиһиллэригэр алгыс
тылабытын тирдэбит.

Т. НОВГОРОВОДА,
Улахан күөл олохтооһо.

Сыппаралар, чахчылар

★ ССРС нэһилиэнньэ са-
һаа аһыахтык оһор дойдугуу-
ла буолла. Революция тэһи-
һээри кэми кытта тэһиһээри хэ-
һини оһуутта уонсайынан
түөрт төгүл кэригэ, оттон до
оһуутта уон төгүлүн орду-
һаһаата. Саха сиригэр 1917
сылтан 1962 сылга дьэри нэ-
һилиэнньэ оһуутта биэс төгүл-
тэн ордуһ, оһо оһуутта аһыс
төгүл оттон сэлэһитэн оһуу
25 төгүл аһыаата.

★ Советский доруобуйа ха-
рыстабылыгар түөрт аһар мо-
дуйуун кэригэ киһи, ол иһин-
төр 602 тыһынча врачтар,
биһир мөлүйүүн 700 тыһынча
орто үөрөхтөөх эмп үлэнигэ-
рэ үлэһиһиллэр. Советский бы-
лаас сылларыгар Якутский
куорат эминэн көмөлөһүү дьо-
һун кинигэһин буолла. Манна
278 прач үлэһиһир.

★ Советский медицина сү-
гүн принципа—ыарыһаларга
сэрэтин. Дойдуга 5 тыһынча
кэригэ санитарнай-эпидеми-
ческой станицалар бааллар.

★ 1969 сылга норуот до-
руобуйатын харыстабылыгар
үбүлээһин 8,5 миллиард солк.
тэһиһэр, балыһа куюкаһын
ахсаана 87 тыһынчтан ол-
дубуһа.

★ 1969 сыл олунуһу 4 кү-
нүгэр советский норуот до-
руобуйатын харыстабылыгар үһү-
лүчүлөөх ситиһиһиллэрин иһин
доруобуйа харыстабылын 72
бастыһа үлэнигэрингэр, Ленин
орденна уонна «Серп и молот»
Кыһыл көмүс медалы тутта-
ран туран, Социалистический
Үлэ Геройун бочуоттаах аата
ингэриллибитэ. Саха респу-
бликаһыгар 43 РСФСР үтүө-
лээх, 154 Саха АССР үтүөлээх
врачтара, 198 доруобуйа ха-
рыстабылын туйгуһнара, Ле-
нин орденнаах 11, «Үлэ Кы-
һыл Знамата» орденнаах 29
врачтар уонна атын эмп үлэ-
һиһтэрэ бааллар.

Оренбург тыатын сирин эмчит-
тэра хонууга үлэлээчиллэргэ ап-
течкалары сылын айым бэлэм-
нээчиллэр.

СНИМОККА: Ивановская селиннэ-
тэра балыһа фельдшерэ
П. Донковцев уонна фармацевт
В. Натальяченко биригээдэлэр ап-
течкаларыгар эһтэри талаллар.

П. КУЗНЕЦОВ фотота.
ССТА фотохроника.

Кыстык-Кугдалар бачыымнарынан үрдүк үүт иһин куоталаһыыны кизгник тэнитиэбин!

ИККИ ТЫҢЫНЧАЛААХТАР

Сыла 5 ыйын түмүгүнөн, (кг)

ЭРИЛИК ЭРИСТИИН затынан
КОЛХОЗТАН

Тарабунина В. К.	—710
Сидорова А. А.	—774
Филиппова М. Р.	—521
Посельская М. П.	—768
Кузьмина А. Т.	—895
Софронова И. В.	—408
Титова М. Г.	—633
Григорьева Д. Н.	—563
Пинигина А. С.	—654
Дьячковская М. В.	—417
Гуляева Е. С.	—550
Осипова Е. Р.	—886
Кузьмина О. А.	—560
Романов Я. Г.	—609
Феофанова А. Е.	—635

Старостина М. Н.	—774
Иванова М. С.	—630
Анемподистов В. С.	—846
Адамов Н. Г.	—682
Сергеева А. И.	—697
Ефремова А. П.	—833
Монастырева К. А.	—477
Постерева А. Н.	—880

ЛЕНИН аатынан КӨЛХОЗТАН

Абрамова М. А.	—781
Егорова А. Г.	—622
Диодорова В. Н.	—742
Дорогунова А. В.	—634
Федорова А. У.	—388

ФЕРМАЛАР КОЛЛЕКТИВТАРА

Уорба	—565
Кыстык-Кугда	—557

Дүүгэлэрбит ынгырбыларын өйүүбүт

Бийиги коллективныг бары үзэлнэгтэр «Сага олох» хаймат аялалт нүүмэрийг бичигтэймэг. Ленин аялалын колхоз Амгидэады учирсагын Кыстык-Кутдэады гэгчт-комсомольскэй ферматын коллективын, сайынны түөрт мйга үүт манын үрдтнэг, оройуон бары манныксыт-тарыг талдэадыг ыгырынтын ааран барамын, кыстык-кутдэады күөх сайын бийнэгтн толору түбанан сүөхүттэн ылылар боро-дуусууады үрдтнэг бөгэ бй-лаарынныны мэдмэгтэрин ис-тнэгнэг бидкэргэйтн.

Боллективингт 6 шаннаасмет-
тлах. Бостуугууан хлс дн снлзлр
усталарнлгэр улдэлзбнр ошметтлах.

[illegible]

Сала засныг бийлгэр байнгын
формабт коллектива үүс нэлэ-
рей нэмэн сурдагын—26156,
хас бийрдин янахтан яаханы
309-туу килограммын ахард.
Ол ага ферма үрдүгэн бу гэм
үстата хас бийрдин фуражий
янах ахсыгтан өртөгүн 778 кг
үүт илгыннэ, Олон фермабт
нэлхэт баярбайлгавынатын уонна
нэртөгүн «Бастын ферма» дин
нэмнэлэн ялар чнаскэ тигистэ.
Маннх көрдөрүүн маннххыс-
тар саралаах үзэлтэрн, элн ая-
лыг дэлэйдик огторон сэтнйит
түхүгэр ситнетионт, Соторузааг-
та саймхынныгтар Сири Холд-
реско көлөн кэллнбт. Ол ага
үүн нэгэн дэбилитэр күөх сир-
хынн элн эргийдэ. Бу нэм
таб туһанн сүлхүгтэн ылылар
айн-үөлү дэлэтиннэ Кастын-Кут-
да ферматн маннххысгтара,
не кыахтарын аадынн көрөн ба-
рн, саахай сөнтөөх быбаарынны-
ны ылымхыгтар дин түхүккэ
кэллнбт.

Эрдэнэ Энхтүвшин аягдан гол-
лоо Хадгараады бичигдэгтэй
партийнай тэргэтэй секретара
тай, Собакин И. Я. кытта бичгэ
кыстык-кутдалар ыгырымаларын
дүүдэтээн уонна ис кыахтар-
бытын аарынан көрөн барап, ки-
нилэр бачымынарын өйүүргэ, ба-
йыбыт кыахылыт иһинэи сайынныт

4-ийга үүт яамнаггар тончу эб-
хэтэлэистийбэн бэлхынарга бэлхы-
рныныбыт. Ол курдук, коллектив
бэс, от, атырдах, балабан ыйда-
рыггар фуражнай ынах ахсыттан
1100-түү нг үүтү ыларга үрдэ-
тиллибит соругу туруорунна. Ог-
той урут ыламынт эбхэтэлэист-
тийбэнт бэлхытынан сайлыгы
күөххэ биирдин ынахтан 1040-
нуу нг үүтү махтаах атибит. Би-
лэжн, манныксыттар, бу туруо-
румнут сага сөрүктүтүн төлөрөр
түбүггар бэлхынгиттан түтүлүк-
тэары барытан өгсөрүхүнүт.

Од эрээри, ардах сүөрүнал, биччаанга дээр сүр кырас аанча ачылгы изилгиниз уонна саймыккыт тулута ортомхотууниз сүөнү маччирөөгөр ыарахаттары көрсөр балаһымныалаахкыт. Оной олохтоох быригээдэ салалтата (бырыгадьһир Мартыанов М. М.) билиги ити туруоруммут сөрүкпүтүн толоруубутугар көмөнү өгөрүрүгүр баарарыт. Бастакытын, эби аһылыкка анаан көмбөкөрмүөн тинигин быспакка хааччыбаллара наада. Иккиннини, боһуөлэк үөрэнээччи ололорун күүһүнэн лабыктаны холубууга көмөнү өгөрөллөрүгүр баарарыт. Уччорунна эрэ өлгөн үүт түрүтэ—эби аһылык сайыһнары ситиллэрэ ситиһиллээдэ. Ити курдук сүбөнэн, күүснүтүн холбоон үлээтэхинитинэ туруоруллубут сөрүк толоруллубут соң. Коллективчилкөннэрэ тахсар ыарахаттары бары сүбөнэн-аманан туоратарга, бэйэ-бэйэрэ көмөлөсүһөн үлээниргэ, убаас көөннөрбөнү дэлэйдик өгөрөн ситэргэ, олохтонуллубут режимн тутуварга, ылах сүүтүүн, ыам көтүтүүн таһаарбот, ыабит үүт ыраас буолуутун ситилэр иһин бигэ быһаарыннылаахтар.

Бишини, Сири Холлодос ферма-
тын манньахсытара, бэйэбүт
минибитигэр туруоруммут ити
үрдэттиилэбит өббөзөөлүстүбүт
ити ситиһиһээхтик толоруубут
В. И. Ленин торообута 100 сыла
туолуутун чаһигэр үлөү сэмэ
кылааппытынан буолуода.

М. ДАВЫДОВА,
ферма старшей ыланьыкыста.

ЫҢЫРҮҮҮЛААХ: фермаба сылдан

Мыраан сайылыкка

Саха киһитэ сайыллыкка тахсарыгар үөрэр-көтөр. Буолумуну даҕаны, уһун кыһыны этэҥнэ үөбөөн, хороҕор муостаах, сымай сииллээх бийыи-дуолун үчүгэйдик сыл таһааран күүх кырыска үктэниириниэ тоһо сыратын ылбыта буолуой! Оттон сырылас куйаастаах, уйгу-бийаҥы биэрэр мэттирэнгээх кылгас сайыҥна сүөһүтүн өссө төрөлүтэн, олгом үүтү ыан араас арыыны хайаан кыстыкка киирэртэ уон оччо үлэниэ-хамныа турдаҕа.

Ленин аатынан колхоз Айма-
давы участагы Кыстык-Бугда
мичат-комсомольскай фермата б.
Мыраан сайылыкка көһөн табыс-
та. Үгүс сүөһүнү үүрэн, малы-
салы хааланап, оһонү-урууну ил-
дэ кэлип бэйэтэ биир суол тү-
бүк. Ону ол диэбэккэ, онуларын
үчүгэйдик булуумакка да сым-
даһ өстөөллэрин тула өлөрүмү
көбүтүлэр. Көпөттүн бүгүн кинт.
Ол эрэри чончу биир сыллаах
—хайдах үлэттэн-хамнаан са-
һынны түөрт мийдарты үүт ымын
үрдэттибит, улахан үүт иһин охсу-
бабы? — иһигэ түһүрүнэ.

Бийиги колхозтаах хөдүүттар-
быт, уйгуу уанааччыларбыт
итинниктэр. Биир дабааны өксө-
бөт иккис кирибит савинаалар.
Ситиһилибит сата-тура смана-
лтылар, ииникилэри быһаччы
тобулалар.

Амьдалар аасныг сыллаавар дэвч биеэс мйдарыгтар үүт мамыг бадаройуан 88 центнеринэн үр-дэгилэр. Ити камыг биридди мнэхтан үүтү ыдыг улаатымта 39 кг-га тэгнэстэ. Оттон ыччат фермата бийлагы биеэс мйдарга мнэх ахсыгтан 557-лин кг үүтү ыдыг калтэ.

Мяраан титингэ ис-гас көрү-
нүлэи сөжөтө суох көстүүдүлөх.
Титиниккэ, киини тиргэнигэр бы-
тах-остох онгобуктар билигин да
ситарилла пиллэстэр. Үнэхтэр со-

мантан үс биэрэстэлээх Күгдаа бара тураллар. Ийнгэ гынан бостуук Семён Анемподистович Павлов түптээн-таптаан олоьбот, этэргэ дьыл, табахтыыр да солото суох сылдьар. Эдэр шофер Василий Васильев үүт таһар массынанан манна күчтэ үстэ кырынар, ыаммыт үүтү заводка туту илдьар. Техник-осеменатор Петр Степанович Софронев кыракый лабораториятыгар бейтэ биир сүрүү дьыланы, эһилиг төрүүх дьыланы, быһаарар.

—Ахсыа буолан 120 ынахтаахпыт. Олортун 90-тан тахсага төрөтө. Искусственной буодатын сымэга Одьулуунтан арааһылар. Вилитин 60-тан тахса ынах буотатылыаһа—дипр етаршыйдара Мадда Акадальсина Абоалына.

—Үүтү мааны таһама биллеште учугай. Күннэтэ 11—12 центнер үүтү бу ыччаггар фермалара бизэр,—пти зоотехник Викториа Ксенофонтовна Пермякова таллара.

Машин орто үерэхтээх кыргыттар Аграфена Эверстова, Мария Андреева, Матрена Егорова ыкпныксыттылар. Кинилэр күнүгө боппуудалыыттан өрдүк үүтү ычакпхыттан ыылар. Оттон ферматутаах дьено Варвара Никитична Дюдорова, Анна Васильевна Доргунова, бөмсөжолка Марина Евграфова 13—14 кг үүтү бирдин ынахтырыттан ман куутунадалар эбит.

—Билигин ыаньыаксыт айы
биирдии уһааттаахпыт. Эбни өссө
булуохпут. КВ—200 хоччулу ала-
тардыбыт. Кинни үлэлэтан, ком-
бикортан уонна лабытаттан,
көөннөрбө өлөрбөт. Лабыта
сиэксэ дэлэй. Кэйэбит хомуулааччы-
быт. Ону сайынны быһа ынахха
күнгө уонкуу кт сызмэхпыт,—
ини старшайдара.

— Улахан соругу ылынган олор-

рөлөр кыргыздарбыт. Уругт оро-
йонго сайын устата алах байыт-
тал 1203-түү жг үүтү мач дини
тызын бизбит маншыксыт суога.
Дьомнуутугар туюх кыалларынан
көмөлөһө сатыахныт. Кугдалар бу
да сиреныга тылларыгар туруох-
тара дин орол баар,—дизг өзү
указетак сәбиэдессайа Андрей
Ильич Ильин.

— Кытаанак эраадыкхит, санаа-
быт да күүстээх! — ити оныттаах
маныыккыт Варвара Никитичи
Днедрова киргизттар бараларын
санааларын бэрт сулургутук үө-
нө таабы эгээ.

П. СЕДАЛИШЕВ

СНИМОННА: ыгырылыах фот
а ыланьыксыттар. Хагастан—
Егорова, М. Абрамова, А.
верстова, М. Егорова, А. Дор
нива, В. Дюдорова, М. Егорова
Автор фотота.

Автор фотога.

Т и з р г э н н э

Болдох — сарсын

Бу күннэргэ оройуон хаһаайыс-
тыбаларыгар иаардаһын үлэти
массабайдык ытычыллар. Кали-
нин латынан колхозка быйыл ба-
рыта 346 гектар сир иаарди-
ныахтаах. Итинтэн бэс ыйын 12
күнүнээри туругунан 231 гекта-

рын бүтэрднэлэр.

Билэгийн 4 трактор наардаа-
ныгича үлдэлнэр. Механизатордар
наардаанын үлэтин сэрэмжиги
күнү аянакка түмүктүүр сору-
улаахтар.

Бийиги нарр.

Энлэх, бийр түмсүүлэх кол-
лектив сайнхны мйдарга уу
мзын асаа үлэтар сорултаах.

Биһиги көрр.

